

شناسایی و اولویت بندی شاخص های مؤثر در برنامه ریزی شهر هوشمند اصفهان با تأکید بر کاهش سفرهای درون شهری مبتنی بر روش AHP

امین کرمی مفرد^{۱*}، محمد صفری ازان اخاری^۲، سعیده مؤیدفر^۳

۱- گروه شهرسازی، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران، aminkaramimofrad@gmail.com

۲- پژوهشگر برنامه ریزی شهری، دانشگاه ملی استرالیا و عضو بنیاد ملی نخبگان و پژوهشگران جوان، Ma.safari@iauyazd.ac.ir

۳- دکتری برنامه ریزی شهری، استادیار دانشگاه آیت الله حائری میبد، دانشکده علوم انسانی، ایران، s.moayedfar@haeri.ac.ir

چکیده

یکی از معضلات و مشکلات امروز شهر اصفهان تعداد سفرهای درون شهری روزانه و حجم ترافیک بالای این شهر است. تعداد سفرهای درون شهری روزانه در اصفهان به طور میانگین "هجده میلیون" سفر روزانه است. این در حالی است که این سرانه تعداد سفر روزانه درون شهری "دو و نیم برابر" استاندارد جهانی آن است. بنابراین مقصر اصلی این ترافیک بالا تعداد زیاد سفرهای درون شهری روزانه است. برای حل مشکل تعداد بالای سفرهای درون شهری تاکنون افراد و نهادهای مختلف پیشنهادها متعددی داده اند اما آنچه در بسیاری از موارد از قلم افتاده است توجه به الکترونیکی کردن ارائه خدمات و محصولات برای کاهش سفرهای درون شهری است. متأسفانه هنوز بسیاری از مشاوران و افراد دخیل در بحث حمل و نقل درگیر راهکارهای چندین دهه گذشته هستند و راه حل هایی قدیمی و ناکارآمد را برای حل این مشکل تجویز می کنند. در صورتی که انقلاب الکترونیکی و اینترنتی در یکی دو دهه گذشته به کلی معادلات را در بسیاری از محاسبات سنتی به هم ریخته است شهر هوشمند فی الواقع یکی از بهترین و به روز ترین و کارآمد ترین راه حلها برای رفع این مشکل است. از این رو این مقاله با هدف شناسایی و رتبه بندی شاخص های مؤثر در برنامه ریزی شهر هوشمند اصفهان به منظور کاهش سفرهای درون شهری انجام شد. روش تحقیق در این مقاله توصیفی-تحلیلی می باشد. در ابتدا با استفاده از پرسشنامه به بررسی تعدادی از شاخص های مؤثر در برنامه ریزی شهر هوشمند اصفهان در راستای کاهش سفرهای درون شهری پرداخته و سپس با استفاده از تکنیک تحلیل سلسله مراتبی (AHP) در ابتدا به تعیین ضریب اهمیت و در نهایت به اولویت بندی آنها پرداخته شد. نتایج تحقیق نشان داد که خدمات شهرداری اصفهان مهم ترین عامل در ایجاد تحقق شهر هوشمند و کاهش سفرهای درون شهری است و بعد از آن به ترتیب اطلاع رسانی به مردم با امتیاز ۰/۲۸۹۲ و فرهنگ سازی استفاده از خدمات هوشمند با امتیاز ۰/۱۶۴۳ می تواند در جهت رسیدن به تحقق پذیری شهر هوشمند و کاهش سفرهای درون شهری اصفهان کارآمد باشد.

واژه های کلیدی: شهر هوشمند، سفرهای درون شهری، تحلیل سلسله مراتبی، اصفهان.

۱- مقدمه

امروزه شهرهای بزرگ جهان با چالش های متعددی مواجه هستند که یکی از این چالش های جمعیت بسیار بالای شهرها و چالش ارائه خدمات و محصولات درخواستی آنها در شهر می باشد. در شهری که میلیون ها نفر زندگی می کنند اگر برای انجام کارهای روزمره خود و دریافت خدمات و کالاهای مورد نیاز خود لازم باشد تا سفرهای درون شهری انجام دهند و با حضور فیزیکی در محل ارائه هر یک از این خدمات و محصولات اقدام به رفع نیازهای خود نمایند، واضح است که چه اتلاف وقت،